

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Dnr: 2016-11/LF/IB

Yttrande över utredning (2015:89) Ny museipolitik / Dnr Ku2015/02515/KL.

Riksförbundet för döva, hörselskadade barn och barn med språkstörning, DHB, är en föräldraorganisation som startade 1949 och aktivt arbetar för att våra målgrupper ska vara **delaktiga, jämlika samt ha inflytande i ett tillgängligt samhälle**. Även barn med ytterligare funktionsnedsättningar är en viktig grupp inom vår organisation. Grunden för våra ställningstaganden är våra samlade erfarenheter i förbundet. Viktiga dokument för vårt arbete är *FN:s konvention om barnets rättigheter* och *FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning*. Vårt arbete utgår även från Sveriges språklag, *Språk för alla*, som ger svenskt teckenspråk ställning motsvarande de nationella minoritetsspråken. Riksförbundet DHB är inte inbjuden som remissinstans, men önskar ändå lämna några synpunkter på betänkandet.

Sammanfattning

Vi är positiva till inställningen om tillgänglighet för alla samt att barn särskilt ska uppmärksammas.

Vi ser en positiv trend på många museer med barnvisningar och lekrum samt annan verksamhet riktad till barn. Från Riksförbundet DHB vill vi betona de särskilda behov som finns hos våra medlemmar. Barn och ungdomar som är döva, har en hörselnedsättning eller en språkstörning har behov av information på svenskt teckenspråk eller genom andra visuella system. Det är också mycket bra med utställningar där man själv får pröva på olika aktiviteter. Speciellt för barn med utvecklingsstörning och andra kognitiva funktionsnedsättningar är det konkreta och praktiska en enklare väg till inläring och upplevelser.

Barn med språkstörning har ofta dyslexi och kan därför ha svårt att ta del av skriven information, många i denna grupp kan ha nytta av olika typer av audioguider. Skriven information på lättläst svenska är till nytta för många. Om man visar utländsk film med svensk text är det mycket bra att man kan erbjuda en lösning med funktionen uppläst text, då denna grupp ofta har svårt att förstå främmande språk och inte heller hinner med att läsa textremsan.

Den teckenspråkiga gruppen har behov av information på svenskt teckenspråk. Detta gäller vid alla aktiviteter såsom guidning, i fasta och tillfälliga utställningar samt i riktad barnverksamhet. För barn och unga med hörselnedsättning är en fungerande hörslina avgörande för att man ska kunna ta del av guidningar och talad information.

Förutom att få information på sitt språk eller tillgängligt genom olika former av hjälpmedel behöver barnen förstå sin plats i historien och samhället även få tillgång till det handikapphistoriska perspektivet. Hur var det exempelvis att växa upp med en hörselnedsättning för 100 år sen? Hur tillvaratar de olika museerna utifrån sina respektive områden perspektivet funktionsnedsättning? Vi menar att personer med olika funktionsnedsättningar bidrar till vår gemensamma mångfald och att deras perspektiv kan berika upplevelsen av ett museibesök även för den breda allmänheten.

10.3.4 Tillgänglig och kvalitativ publik verksamhet

Riksförbundet DHB ser mycket positivt på förslaget att publik verksamhet vid museerna i det allmänna museiväsendet ska vara tillgänglig för alla och anpassad till användarnas olika förutsättningar.

Vårt förbund välkomnar en utredning som ser över de statliga museernas uppdrag utifrån olika aspekter, framförallt med tillgänglighetsperspektiv. I detta sammanhang vill vi uppmärksamma att med tillgänglighet avses i det här fallet fysisk, auditiv, kommunikativ, visuell och social tillgänglighet. Uppdraget omfattar en genomlysning av det kommunikativa området, inlärningsätt och samarbetsformer och Riksförbundet anser att det då är viktigt att de olika tillgänglighetsperspektiven tas i beaktande.

Det är mycket positivt att utredningen uppmärksammar diskrimineringslagen, men samtidigt vill vi betona att tillgänglighet för våra målgrupper framför allt handlar om tillgänglighet till information och kommunikation och vi saknar en diskussion av det språkliga och kommunikativa perspektivet på tillgänglighet.

För våra målgrupper handlar tillgängligheten även om att ljudmiljön ska vara bra. Många personer med hörselnedsättning är mycket ljudkänsliga och upplever buller och höga ljud som mycket störande. Att behöva anstränga sig för att uppfatta tal i en dålig ljudmiljö är oerhört tröttande och påverkar starkt upplevelsen av hela besöket. Även barn och unga med språkstörning får ytterligare problem med att uppfatta tal i lokaler med dålig akustik och har stor nytta av en god ljudmiljö. Här vill vi framhålla att våra krav på en god ljudmiljö gäller för hela anläggningen, inte enbart utställningshallarna utan även andra publika områden som verkstäder, lekrum, entréer samt inte minst caféer och restauranger.

Vi menar att för att våra statliga museer inte bara ska vara tillgängliga för vår målgrupp, utan dessutom ge det kulturella utbyte som är avsikten med ett besök, bör det finnas fler möjligheter än det gör idag att få till sig information. Det kan ske till exempel i form av uppläsning av texter, digital interaktion, informationsbroschyrer på lättläst och möjlighet att själv ta fram kompletterande bilder eller filmer.

10.3.6 En aktiv samlingsförvaltning

Utredningen anser att museerna kommer att behöva använda samlingarna mer flexibelt och i många fall tillåta mer publik hantering av föremålen än idag, något vi ställer oss bakom. Vi tycker också att det är intressanta förslag att föreningar och skolor kan få möjligheten att låna föremål för att eventuellt ordna egna utställningar.

10.5 Inrätta en ny myndighet för museifrågor

Vid inrättandet av en ny myndighet för museifrågor menar Riksförbundet DHB att det i denna myndighets uppdrag bör ingå ett uppdrag kopplat till tillgänglighet. Myndigheten skulle dels kunna bistå med kunskap till landets museer när det gäller frågor om fysisk, auditiv, kommunikativ, visuell och social tillgänglighet, dels ha en tillsynsfunktion där man regelbundet inspekterar tillgängligheten lokalt. Vår erfarenhet säger exempelvis att man ofta har en hörslina, men att den mycket sällan kontrolleras och visar sig vara ur funktion när den väl behövs. Med en myndighet som har tillgänglighetsfrågor i sitt uppdrag tror vi att dessa frågor skulle komma högre upp på agendan även ute i verksamheterna. Vi anser också ökade möjligheter för personalutbildning inom området tillgänglighet då en ny myndighet även skulle kunna ha detta i sitt uppdrag.

Örebro den 16 mars 2016

Lena Fernström
Vice ordförande Riksförbundet DHB